

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ulica št. 4, I. nadst. UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, prilijže desno. Telefon št. 24. — SHS postnočkovni račun št. 11.787.

Ne naročila brez denarja se ne ozira. — Rokopisi se ne vračajo.

Poštnina plačana v gotovini

Cena današnje šte. Din 1.—

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri s datumom naslednjega dne ter stane mesečno po pošti D 10.—, za inosmetrno D 18.—, dostavljena na dom D 11.—, se inkasira D 10.— inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA" MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Leto: VII.

Maribor, sreda 3. novembra 1926.

Številka: 249.

Zopet ponesrečen atentat na Mussolinija

Mlada atentatorja je množica linčala.

Bologna, 31. oktobra.

Ko je ministrski predsednik Mussolini ob 6. uri zvečer odhajal s kongresa za pospeševanje znanosti, na postajo, je nek mladenič ustrelil nanj z revolverjem, a je zgrešil cilj. Atentatorja je množica takoj obkolila in linčala, medtem,

ko je Mussolini nadaljeval pot na postajo, kjer je imel nagovor na oficirje, narkar je s posebnim vlakom odpotoval. Identiteta atentatorja, ki je podlegel ranam in poškodbam, se oslej ni mogla ugotoviti.

Nov duh v sovj. Rusiji

Sovjetska vlada opuša komunistično propagando? Zbližanje z zapadnimi državami.

London, 31. oktobra.

Sovjetska vlada je sklenila docela spremeniti smernice svoje politike. Sovjetska vlada bo, kakor se poroča, ukinita vmešavanje tretje internacionale v notranje zadeve drugih narodov in bo opustila komunistično propagando v inozemstvu. Na podlagi tega sklepa bodo takoj razpuščen propagandni odbori. Rusija bo tudi skušala izposlovati od dežel, ki jo doslej niso priznale, da jo priznajo in da sklenejo z njo pogodbe. Sov-

jetska vlada pripravlja tudi nov načrt za ureditev svojih dolgov, in namerava sklicati na Dunaju kongres vseh upnikov, ki bi naj razčistili vprašanje sovjetskih dolgov. Rakovski je že obljubil udeležbo na kongresu.

Sovjetska Rusija je baže pod Mussolinijevim vplivom ponudila varnostni pakt in bo v slučaju, da pride do sklepa, stavila tudi Poljski slično ponudbo.

Stališče ministrov o ponudbi inozemskega kapitala

Beograd, 2. novembra.

V zvezi z alarmantnimi vestmi o ustanovitvi transoceanske paroplovne družbe, ki bi bila v rokah inozemskega kapitala, je izjavil prometni minister Vasa Jovanović, da ne bi nikoli privolil v tako ali podobno akcijo, če ne bi bili zanj tudi lastniki domačih paroplovnih družb. V istem smislu se je izjavil tudi trgovinski minister dr. Krajač, ki je dejal, da je bila ponudba sicer stavljena, vendar pa o tej zadevi ministrski svet še ni razpravljala.

Klerikalci ne zaupajo Uzunovičevi vladi

Beograd, 2. novembra.

V političnih krogih se smatra, da je akcija za vstop SLS v vlado, za sedaj opuščena. Dr. Korošec je izjavil, da ne more vstopiti v vlado, o kateri se ne ve, kako dolgo bo živel.

Italijanska vlada ne dovoli prevoza vojvode Putnika

Beograd, 1. novembra.

Pričakovalo se je, da bodo krste z ostanki vojvode Putnika in drugih srbskih velemož, ki so umrli med vojno v tujini, že dospele iz Nizze v Beograd. Medtem pa se je izvedelo, da sploh še niso krenile na pot, ker je v zadnjem času nastala neka težkoča. Italijani namreč iz neznanih razlogov še niso dovolili, da bi se smele krste prepejati čez njihovo ozemlje v domovino. Naša vlada je morala v Rimu intervenirati.

Zagrebski najemniki protestirajo

Zagreb, 1. novembra.

Včeraj se je vršilo izredno dobro obiskano protestno zborovanje najemnikov. V resolucijah se povdarja, da se najemniška zaščita ne sme in ne more ukiniti. Od vlade se zahteva razen zakona o zaščiti tudi zakon o zidanju malih stanovin in o brezobrestnih kreditih, zidanje uradniških in delavskih stano-

vanj s strani države, zakon o pobijanju oderuštva s starimi in novimi stanovanji, vrhu tega se stavi mestni občini zagrebški cela vrsta praktičnih predlogov za ublažjenje stanovanjske bede.

Monarhija na Poljskem?

Berlin, 3. novembra.

Tukajšnji listi prinašajo alarmantne vesti iz Varšave. Po teh vesteh je Pilsudski popolnoma zapustil levico in prestopil v tabor desničarjev. Trdovratno se vzdržuje vest, da je obisk Pilsudskega na dvoru kneza Radzivila zapečatil ta sporazum. Pilsudski pripravlja diktaturo, tekom katere bi se poljska republika izpremenila v monarhijo. Baže bi bil knez Radzivil najresnejši kandidat za poljskega kralja.

Težka katastrofa angleškega parnika

New York, 30. oktobra.

Angleški 4000tonski osebni parnik »Torhaman« je na ožini Neufundlanda trčil v ledeno goro, vsled česar je dobil veliko luknjo in se je takoj potopil.

Število popotnikov, ki so postali žrtev te nesreče, še ni dognano. Tudi niso znane podrobnosti o katastrofi, ki zelo spominja na usodo znanega parnika »Titanic«.

Ameriško odlikovanje J. Meštroviča

Philadelphia, 1. nov.

Slavni jugoslovanski kipar Ivan Meštrovič je dobil za svoja na svetovni razstavi izložena dela najvišje odlikovanje.

Glasovi z Marsa?

Snoči je bil Mars oddaljen od zemlje »le« 69 milijonov kilometrov. Še bliže nam je bil ta planet 1924, ko se je zemlji približal na 56 milijonov kilometrov.

Približanje Marsa našemu planetu so astronomi izrabili šele v soboto z radio-telegrafskimi poizkusi. Velike oddajne postaje so pod vodstvom znanih astronomov z nalašč zato konstruiranimi aparati visoke intenzivnosti vršile poizkuse, ki bi naj ugotovili, ali odbija površina Marsa oddane radio valove nazaj na zemljo.

Poizkus je uspel. Skoraj točno po še-

stih minutah so ameriški sprejemni aparati zaznamovali takozvani odmev.

Prijatelji radia so v dneh približevanja Marsa naši zemlji računali z znaki, ki bi jih naj oddajali s pomočjo radio valov inteligentni prebivalci Marsa. Optimisti so pričakovali, da bodo tudi prebivalci Marsa izrabili bližino naše zemlje za radio-telegrafskimi domenek.

Nekateri opazovalci na Angleškem zatrjujejo, da so minule dni slišali neznane globoke glasove. Dolžina valov, ki so jo ti tajinstveni zvoki izkazovali, je znašala 25—30.000, kar bi pomenilo, da so na Marsu oddajale proti našemu planetu številne postaje v najrazličnejših valovnih dolžinah. Opazovalci zatrjujejo tudi, da so zvoki, ki so jih slišali, bil oddani po na činu naših morze znakov: črta, pika, črta. Iznajdljivci so šli celo tako daleč, da trde, da je bilo zaporedoma slišati štiri zvoke. Ker je Mars planet v smeri: sonce, zemlja, Mars — ostala sta Merkur in Venus — se resno domneva, da omenjeni štiri zvoki pomenijo klic marzovih prebvalcev: »Halo, tukaj Mars!«

Dnevna kronika

— Zadnja pot narodnjaka Miha Sernca v Rušah. Ob ogromni udeležbi občinstva iz vseh strani smo v nedeljo, dne 31. oktobra t. l. popoldne položili v grob gosp. Miho Sernca. Poleg zastopstva srezkega poglavarja, so se udeležila pogreba zastopstva vseh gasilnih društev iz Dravske doline, nadalje Sokolska župa in mariborski Sokol z zastavo, vsa ruska narodna društva, Slovensko planinsko društvo, oblastno načelstvo SDS in zastopnik srezkega odbora za Maribor desni breg itd. Zastopan je bil skoro celi predvojni Maribor, zlasti pa so prišli vsi Sernčovi stari prijatelji ki so delili njegovo usodo v graških zaporih leta 1914. Ko je pred hišo odpelo rusko pevsko društvo žalostinko »Vigred se povrne«, se je začel pomikati dolgi sprevod s šolsko mladino na čelu, proti pokopališču. Ob odprtem grobu se je poslovil od pokojnika starosta ruskega Sokola g. Mirko Gorišek, ki je orisal neveljive zasluge Mihe Sernca kot prvega starosta ruskega Sokola, dolgoletnega predsednika Bralnega društva, podnačelnika Posojilnice, predsednika krajnega šolskega sveta, občinskega odbornika itd. Gospod Stani je v svojem nagovoru naglasil velike zasluge pokojnika nele za rusko gasilno društvo, kateremu je načeloval skozi celih 20 let, temveč za gasilstvo sploh. Ko so rakvo položili v rodbinsko grobnico in ko je pevski zbor odšel še drugo žalostinko, se mu je poklonila sokolska zastava in tisočglava množica se je začela razhajati v bridki zavesti, da je legel v grob mož zlate duše, neumoren delavec na vseh poljih kulture in gospodarstva, neutrudljiv pospeševalec naših od nekdanj narodnih Ruš, katere je ljubil z vso svojo dušo, mož, kakoršni postajajo v naših vrstah od dne do dne redkejši in težko nadomestljivi.

— Pred odkritjem Strossmayerjevega spomenika v Zagrebu. Odbor za Strossmayerjev spomenik v Zagrebu nas prosi, da objavimo, da se vsa društva vabljena k udeležbi pri odkritju dne 7. novembra t. l. Prijave naj se pošljejo prejkomogoče odboru v Zagrebu, zgrada Gradske štedionice.

— Spremembe v voznem redu. Pričenši s 1. novembrom t. l. izostane na progi Čakovec—Dolnja Lendava mešan vlak št. 7236, ki odhaja iz Čakovca ob 12. uri 37 minut in prihaja v Doljno Lendavo ob 13. uri 35 min.; namesto tega pa vozi od 1. XI. 1926 dnevno redno mešan vlak št. 7240, ki odhaja iz Čakovca točno ob 12. uri in prihaja v Doljno Lendavo ob 13. uri 07 min.

— Strašne posledice orkana na Kubi. Uradno se poroča iz Havane, da je povodom viharjev zadnjih dni prišlo ob življenje 600 oseb, ranjenih pa je 9000 oseb. 6000 ljudi je brez strehe. — Burja, ki je divjala v New Jerseyu, je zahtevala štiri žrtve.

— Nov rekord v brzini je dosegel pilot ameriške vojne mornarice poročnik Frank Connet. Na uro je vozil z brzino 250 milj.

— Japonska se je preselila v zapadno Ameriko. Z zapadne ameriške obale prihajajo poročila o neprestanih potresih. Od Santjaga do San Franciska so potresni sunki, ki so trajali po več minut, napravili precej škode.

— Francija prepušča Sirijo Italiji? »Daily Telegraph« poroča, da bo Francija vrnila mandat nad Sirijo Društvu narodov. Francija je tudi sporazumna s tem, da se podeli Italiji mandat nad Sirijo.

— »Problemi svetovnega gospodarstva«. (Novo svetovno gospodarstvo — Nova svetovna politika.) Centralno tajništvo delavskih zbornic zastopa politiko delavskega razreda, računajoč in upoštevajoč realna dejstva. Da bi se javnost seznanila z današnjimi družabnimi problemi delavskega razreda, je centralno tajništvo sklenilo, da bo od časa do časa izdalo kako delo, v katerem se bodo reševali gospodarski problemi. V ta namen je v Bogradu izšla knjiga »Problemi svetovnega gospodarstva«, ki je glede na zanimivo statistiko izredne važnosti. S primerjanjem točnih statističnih podatkov se javno dožene tendenca razvoja svetovnega gospodarstva. Knjiga obsega 7 delov: 1. Svetovno gospodarstvo pred vojno, 2. Svetovna produkcija po vojni, 3. Razdelitev svetovnega gospodarstva, 4. Novi elementi v svetovnem gospodarstvu, 5. Kaj preti Evropi, 6. Šibkost Evrope in moč Amerike, 7. Rešitev Evrope. Knjiga se dobi pri: »Naša Snaga«, Zagreb, Illica 55. I.

— Pomembna arheološka najdba v Bosni. V okraju Bosanski Novi je inženir St. Kraguljac pri izkopavanju temeljev našel na preostanke mramornatega kipa, ki so ga prepeljali v Sarajevski muzej. Strokovnjaki domnevajo, da izvira umetnost iz prvega ali drugega stoletja po Kristu in da predstavlja Jupitra.

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Torek, 2. novembra ob 20. uri »Pagliacci« in »Bastien in Bastienne« ab. B. Sreda, 3. novembra ob 20. uri »Veronika Desentška« ab. C.

Četrtek, 4. novembra ob 20. uri »Morala« ab. A. Zadnjič v sezoni.

Petek, 5. novembra. Zaprto.

Sobota, 6. novembra ob 20. uri »Danes bomo tiče« ab. B.

Mariborski drama pripravila linó vesoligro »Miss Hobbs« od priznanega angleškega pisatelja Jerome - Jerome, čigar prekrasno legendo »Neznani prijatelj« smo videli v Mariboru pred štirimi leti. Prof. Šest študira Molnarjevo efekt. mo »Bajko o volku«. Kasneje pride na vrsto Wildgansova »Ljubezen« s tremi odličnimi gosti, dalje izvrstna moderna komedija »Večni mladenič« od Aleksandra Engla, v kateri igra naslovno vlogo nestor slovenskih igralcev g. Davilo kot gost. S to predstavo se proslavi na mariborskem odru njegova 50letnica.

Popoldanske predstave v Mariboru. Mariborsko gledališče priredi to sezono serijo popoldanskih predstav, da omogoči tudi zunanjemu občinstvu obisk gledališča. Na vrsto pridejo razven ljudske predstave tudi vse druge uspele igre, kot prva pa priljubljena vesoligra »Peg. srček moj« in sicer prihodnjo nedeljo 7. novembra ob 15. (3.) uri popoldne.

Shod Samost. demokratske stranke v Mariboru

Posl. dr. Pivko in min. na r. dr. Kramer o položaju

Maribor, 31. oktobra.

Danes se je vršil v dvorani Grajskega kina dobro obiskani shod Samostojne demokratske stranke. Shodu je predsedoval gosp. Iv. Kejžar. Prvi je govoril narodni poslanec gosp.

dr. Pivko,

ki je v enournem govoru očrtal sedanji položaj v vladi in Narodni skupščini ter kritično premoštril politične razmere v naši ožji domovini.

Uvodoma je naglasil, da delo SDS med ljudstvom ni toliko agitatorno kolikor poučno. Strankina politika se odlikuje po solidnosti, ne pozna demagogije, ima jasne smotre in ravno linijo. Od 1. 1922. sem je naš parlamentarizem v vedno večji krizi. Skupščina niti izdaleč ne zadovolji najnujnejših zakonodajnih potreb, vlade ne delajo tako kot bi morale, čeprav so »delovne vlade«.

Z vstopom HSS v vlado — je dejal govornik — se je položaj znatno poslabšal. Tudi nasprotniki radičevcev so pričakovali, da bo ta stranka, ki je druga v državi po številu mandatov, odločneje ščitila prečanske interese. Pokazalo se je, da je le igračka v rokah radikalov. Nedostaja ji sposobnosti in iskrenosti, pod krinko sporazuma se skriva le velik, usoden nesporazum.

Govornik je pokazal to na več primerih, posebno pa na invalidskem zakonu. Celo Italija ne dela pri invalidih razlike med pripadniki različnih armad, ki so njeni državljani; pri nas pa so invalidi razdeljeni v srbijanske in »prečanske«. HSS ni znala in ne mogla niti tu rešiti načela enakopravnosti.

Govornik je posebno ostro bičal radikale in radičevce radi izenačenja davkov. Od sedanje skupščinske večine te prepotrebne preosnove ni pričakovati. Sedanji sistem nima čuta za pravico in njegova skrb bo, da se obstoječa neenakost podaljša. Moral bo priti drug režim, bolj jugoslovanski, bolj širokosrčen, ki bo spoznal, da je davčna neenakost nevzdržna. Če si Srbijanci ne dajo nariniti našega sistema, naj pa razširijo na prečanske pokrajine srbijanski davčni sistem.

Nato je dr. Pivko opozarjal, kako se pri nas »štedi«, zlasti, kako se vzdržujejo razni docela odvisni uradi, ki so deloma zato tu, da imajo razni radikalni varovanci svoja korita. Glasna obsodba je šla skozi vrste slušateljev, ko je omenil govornik razne dispozijske fondе, ki dosežajo 100 milijonsko višino in iz katerih se pomaga vzdrževati radikalno časopisje.

Prešel je k politični imetodam te stranke, metodam, ki povzročajo vedno večjo demoralizacijo in korupcijo. Doslej je znanih 3000 primerov, v katerih so radikali preganjali pristaše SDS, dasi so le-ti nad vse lojalni državljani. Posebno je govornik ožigosel preganjanje učiteljstva, ki ga drastično

osvetljuje slučaj ravnatelja mariborskega učiteljskega g. Pirca. V tem oziru so si radikali in radičevci enaki; vsi uganjajo enaka nasilja in delajo isti humberg.

Govornik se je obširneje pozabavil s »slovenskimi« radikali in prebral zanimiv intervju, ki sta ga dala beograjskemu »Vremenu« gg. dr. Stefanovič in Janko Tavčar. Njune izjave so vzbudile v dvorani veselost.

Radikali se hvalijo, da pri nas »rastejo« in da sta jim samo v mariborski oblasti dva mandata zasigurana. Toda zgodilo se jim bo na vsej črti tako, kakor predsedniku neke vaške organizacije NRS, ki ima organiziranih 43 radikalov, pri volitvah pa je dobila NRS, jedva — 3 glasove. Ljudje, ki so se m o r a l i vpisati radi kake službe in pod. v NRS, na tihem proklinjajo ves ta sistem, ki jih sili, podpirati stranko, ki je dobra kvečjemu le v Srbiji, med srbiskim kmetom, v prečanskih krajih pa je prava moralna nesreča. V primeri s to stranko so naši najhujši nasprotniki — SLS — vse kaj drugega. Le-ti imajo značaj in poštenje ter jasna načela, kar pri radikalih zaman iščemo.

H koncu je govornik označil položaj SDS v parlamentu, kjer ima kot borbena kritična stranka ugled in marsikaterikrat uspeh. Blizajo se volitve in SDS zre z zupanjem vanje, ker vse kaže, da stranka raste in napreduje; kar je v njenih vrstah, ni radi »vlasti«, temveč iz političnega prepričanja.

Velik aplavz je vzbudila govornikova izjava, da se pripravljajo zblizanje z davidovičevskimi demokrati in muslimani, kar bi ustvarilo močno franto jugoslovanske demokracije.

Po burnem odobravanju, ki je sledilo temu govoru, je povzel besedo minister na r. gosp.

dr. A. Kramer,

ki je izpopolnil sliko splošnega političnega položaja v Jugoslaviji in še podrobneje premoštril razmere v slovenskih oblastih. Uvodoma je dejal, da v zadnjih letih v naši državi na vsej črti napredujemo — nazaj, radi tega raste vsepovod nezadovoljstvo, preživljamo krizo političnih programov, morale in parlamentarizma. Odkar je nastopila koalicijska RR, se je pokazalo, da nobena še tako močna večina ne more rešiti vlade in parlamentarizma, če manjka iskrenosti in sposobnosti. Sedanja vlada bi lahko takorekoč na mah rešila vsa velika vprašanja, ki zahtevajo nujne rešitve, pa ne more nikamor naprej in je pri zakonodaji odvisna celo od opozicije, o čemur priča predlog posl. dr. Pivka o dobrovoljcih.

Govornik je nato posebej premoštril položaj klerikalne stranke v političnem Beogradu, zlasti z ozirom na govornice, da bo stopila v vlado. Vse to je bila le velika politična šala. Dragoceno pa je to, kar je SLS

ob tej priliki priznala. Toliko pobijana SDS je dobila od nje veliko zadoščenje. Saj se je včasih zdelo, da je politika jugoslov. unitarizma spričo močnih plemenskih in provincialnih nasprotij Sisifovo delo in da bi se z avtonomijo trenutno lažje prišlo do cilja, ali velika vera v zmago načela, ki daje vsem enake pravice in vsej državi možnost velikega razvoja in razmaha, nas je bodrila in sedaj se je pokazalo, da celo SLS opušča trdovratno načelo slovenskega avtonomizma in se približuje programu, ki ga je zastopala ves čas SDS.

Nato se je govornik pomudil tudi pri ostalih strankah; omenil je politično in kulturno demagogijo, ki jo uganjajo na vsej črti Radičevi eksponenti v Sloveniji. Kot zanimiv primer je navedel, da so sedaj izdali parolo celo proti Vodnikovim družbi, ki ima v prvem letu 14.000 članov, sami pa imajo že več let Kmetstvo Matico, ki šteje jedva 600 članov. Drastičen primer je tudi vprašanje Zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Pred volitvami so klerikalci, radičevci in radikali vneto zatrjevali, da je to gospodarski parlament ogromne važnosti; ker pa niso zmagali in je v zbornici trdita napredna večina, nobena teh strank niti z mazincem ne gane, da bi minister sklical zbornico k prvi seji.

V uradniškem vprašanju je samo SDS res nekaj dosegla; danes se uradnik vedno bolj pritiska k tlom in pravkar mu groze še nove »ljubeznivosti« koalicijske RR. V gospodarskem oziru je radičevska stranka docela odrekla; prečanski interesi so zaščiteni slabše kot kdaj poprej.

SDS se sedaj osredotočuje predvsem na izvedbo samouprave in davčnega izenačenja. V samoupravi naj dobe lokalni činitelji ustavno zajamčeno možnost, da rešujejo manjša vprašanja svoje oblasti, z izenačenjem davčnih bremen pa naj se olajšajo prebivalstvu sedanja bremena s tem, da se naložijo vsem enako. Govornik je dejal: Če so razširili § 104 srbiskega kaz. zakonika na vso državo, naj razširijo še srbijanski davčni zakon! (Odobravanje.)

H koncu je ob burnem odobravanju izjavil: Minili so časi, ko je bila SDS vedno v rezervi, pripravljena, da brani državo, pa je vstopila v koalicijsko, ki so ji bile preje v škodo ko v korist. Danes državne nevarnosti ni več in lahko zavezništvo prosto izbiramo. Z radikali SDS ne pojde več, kajti radikali so v notranjem razsulu. Razvoj državne po-

litike gre v smer velikih odločitev, ko se bo strnila oblast v rokah onih, ki zasledujejo čisto linijo in ki imajo resno voljo, da izvedejo širokopotezen gospodarski in kulturni program.

Govori se o trajni nesposobnosti jugoslov. parlamentarizma in demokracije. Govornik pa je preverjen o zdravju in moči jugoslov. demokracije in edinole ta bo lahko izvršila velike naloge, ki nas čakajo v bližnji bodočnosti.

Govor g. dr. Kramerja je bil sprejet z dolgotrajnim odobravanjem.

Po kratki debati je oblastni tajnik SDS g. V. S p i n d l e r seznanil slušatelje z osnutkom zimskega programa, nato pa je prebral obširne resolucije, ki so bile soglasno sprejete, na kar je predsednik g. Kejžar lepo uspelo zborovanje zaključil.

Resolucije,

ki so bile sprejete na zborovanju SDS v Mariboru.

1. Trdno vstrajajoč na ravni liniji politike državnega in narodnega edinstva in ustavovernosti zahtevamo takojšnjo izvedbo volitev v samoupravne zastope v smislu zakona o samoupravah od 26. aprila 1922 ter odločno odklanjamo vsak poskus ukinitve mariborske oblasti in kršenja ustave radi političnih kupčij sedanjih režimovcev z SLS.

2. Zahtevamo, da vlada nemudoma predloži načrt zakona o izenačenju davkov. Ako je pa nesposobna tak zakon donesti, naj vsaj proširi srbiski zakon o davkih na celo državo.

3. Zahtevamo takojšnjo ustanovitve gospodarskega sveta v smislu ustavnih določil.

Pridružujemo se zahtevi gospodarskih krogov Slovenije po takojšnjem sklicanju novo izvoljene Zbornice za TOI.

4. Zahtevamo depolitizacijo vseh uradov in šol ter odločno svarimo pred novimi preganjanji državnih uslužbencev iz partijskih političnih vidikov. Pravtako protestiramo proti nadaljni redukciji državnih uslužbencev ali delavcev, ker je šla vlada že itak predaleč ter pomanjkanje osebja že resno ogroža normalno delo. Pač pa se naj

Enrilo

Splošno priljubljen

kavni nadomestek,

okusen i cenen.

Doblja se v vseh

dobro asortiranih

kolonijalnih trgovinah.

Pêle-mêle

Masaryk o pesmi »Teče voda, teče«. Biografija češkoslovaškega prezidenta Masaryka radi omenjajo, da mu je najbolj priljubljena pesem »Teče voda«, ki je tudi pri nas dobro znana. Ob neki priliki je pripovedoval Masaryk s tem v zvezi sledeče: Kadarkoli slišim to pesem, vedno se spomnim dni, ko sem bil z Maksimom Gorkim na Capriju. Takrat je bila z mano tudi moja hči Alice. Nekoč se je zbrala pri večerji precejšnja družba raznih narodnosti. Ker pa mnogi izmed nas niso obvladali tujih jezikov, je bila zabava kmalu pri koncu. Tedaj je nekdo predložil, da naj bi peli narodne pesmi. Ko je prišla vrsta na nas, smo si izvolili »Teče voda, teče«. Po naključju je bil navzoč neki učitelj iz Šlezije, ki je dirigiral in sam dobro pel. Pa tudi mi se nismo dali osramotiti in tako je bilo naše petje zares odlično. Po petju je pristopil k meni Maksim Gorkij. Bil je globoko ginjen in v ožeh so mu blestele solze. Dejal mi je: »Če imate take pesmi, vas Nemci ne bodo dobili.« Od tega trenutka imam to pesem še rajši in najbrže je to nekdo izdal, ker mi jo od tega časa povsod igrajo. Naj še pristavimo, da je pesem »Teče voda, teče« slovaška narodna. Tudi Masaryk je po rodu Slovak.

× **Koliko stane Društvo narodov?** Neki ženevski list je prorokoval Društvu narodov dolgotrajen obstoj. »Društvo narodov redi armado uradništva«, piše v svojem ankv.

in bo dolgo obstajalo že radi tega, ker je ustvarilo nekaj, kar je v teh minljivih in nemirnih časih trajnejše od stoletij, vojska in revolucij; močnejše od volje velikih in nagajivosti usode, namreč birokracijo. Birokracija mu bo zagotovila dolgo življensko dobo. Neki francoski list je pripisal članku še nekaj zanimivih podatkov. Ugotovil je, koliko stane eno zasedanje Društva narodov. O zadnjem zasedanju še ni računov, znano pa je, da je predzadnje zasedanje stalo 424.500 zlatih frankov. Na dan stane kurjava in najemina 1000 frankov, uradništvo dobi 15.000 frankov, a tiskovine same stanejo 220.000 frankov.

× **Ali je obstajala Atlantida?** V zadnjih letih se veliko govori o onem baie v morje pogreznjenem kopnu med Azijo in Ameriko, ki se je imenovalo Atlantida. Znan je fantastičen roman Pierra Benoita. V Franciji se je celo osnovalo posebno znanstveno društvo, ki to vprašanje proučuje. Paul Le Cour meni, da je ta zagónetna celina v resnici obstajala. Tam je bila baie zibelka človeške civilizacije. Po mnenju tega učenjaka se ni širila človeška omika od vzhoda na zahod, temveč narobe: po obalah Sredozemskega morja na Kaldejsko. Vzhodne civilizacije so zgolj deformacije atlantskega genija, čigar skrivnost je bila ohranjena edinole v bazenu Sredozemskega morja in je prišla k nam s posredovanjem grško-rimske civilizacije. Na prigovor, češ, da razen Platona noben grški pisatelj ne omenja Atlantide in še Platon se

izraža zelo splošno, odgovarja Le Cour, da je med koncem Atlantide in procvitom grške literature minilo 3000 let in da je celo danes tolikanj občudovana egejska civilizacija ostala več stoletij neznana. Toda med atlantologi samimi ni soglasja. Kje je bila Atlantida? Eni trde: severni del Sahare oziroma južni Maroko so bili njeni deli, drugi pravijo, da so jo pogoltnili valovi Atlantskega oceana. Zadnji ostanek so baie Kanarski otoki. Dasi Le Cour dokazuje zelo duhovito, so vsi ti dokazi le navidezni: tudi najbolj nemogoče reči se dajo včasih lepo dokazati, vendar pa to ne znači, da bi bile resnične.

× **Dvakrat so videli zahajati sonce.** Verjame? Pri nas se je doslej zgodilo, da je videl kak vinski bratec dve luni ali pa mesto solnca luno. Ali dvakrat zaporedoma ni nihče videl zahajati solnca. Da pa si moderen človek lahko tudi to privošč, priča sledeča vest: Popotniki, ki potujejo z aeroplanom med Parizom in Londonom, so videli nad Rokavskim kanalom zahajati sonce. Pluli so v višini 1000 stolp. Na njih željo se je dvignilo letalo 7000 stop visoko in so videli solnčni zahod v drugo.

× **Kaj bi bilo...** Če bi se zemlja vrtela hitreje, tako da bi se obrnila okoli svoje osi v 1 uri 25 minut, bi se sredobežnost izenačila s sredotežnostjo, vse stvari na zemlji bi izgubile svojo težo; kamen, ki bi ga spustili z višine, ne bi padel, ampak bi obvisel v zraku, reke bi prenehale teči, ne bi bilo dežja in snega, ptiči ne bi mogli letati, ljudje in

živali ne hoditi — ali pa bi nemara zleteli v svetovni prostor, ker jih zemlja ne bi več privlačila. V prirodi bi nastala strahotna anarhija, nemožnost, smrt. — Prav tako bi prenehalo na zemlji vse življenje, če bi se zemlja preveč približala soncu ali bi se od njega preveč oddaljila — nagli mraz bi vse uničil ali prevelika vročina vse sežgala in bi bilo zopet treba nekaj časa, da bi nastalo novo, drugačno življenje. Ko bi se zemlja naglo ustavila, bi na mah prenehalo vse življenje na nji: oni del, ki bi bil obrnjen proti soncu, bi zgorel, nasprotni del pa bi zmrazil, ker bi se ohladil do vseumirske toplote (— 273 stopinj).

× **Strahno dejanje zblaznelega milijonarja.** V hiši mnogokratnega newyorškega milijonarja Morica Pottera se je zgodila pred dnevi strahotna žaloigra. Potter je bil pred leti državni pravdnik. Pozneje se je posvetil trgovini in špekulacijam. Od tega časa so mu začeli propadati živci. Zadnji vihar na Floridi mu je uničil nekaj premoženja, vendar pa ne toliko, da bi bil lahko v resnih skrbih za bodočnost. Toda njegovi živci so docela odpovedali. Lotil se ga je mučen strah, da bo moral z ženo in deco beračiti. Zaman mu je žena razganjala prazne strahove. Usodno noč je nastopila kriza. Vstal je ponoči in s kladivom razbil glave speči ženi in dvema hčerkama, nato pa je ubil na enak način še dvoje svojih vnukov. Po umoru je šel iz hiše, skočil v globoki tolmun in se utopil.

ukinejo stotine raznih nepotrebnih uradov, kakor je na pr. kontrola za splavarje v Sisku itd., ker so to le azili za partizansko agitatorje, za katere se izmečejo milijoni.

5. Konstatiramo žalostno dejstvo, da se naše železnice vidno uničujejo in da vsled pomanjkanja osebja in potrebnih kreditov za material propadajo od dne do dne bolj. Pozivamo vodstvo stranke in poslanski klub SDS, da zastavi vse sile, da se bodo krivci pozvali na odgovor.

6. Zahtevamo, da se tudi v Mariboru kot sedežu podružnice Narodne banke, ustanovi podružnica Obrtne banke.

7. Odločno podpiramo zahtevo naših pridobitnih krogov po delitvi okrožnega urada za zavarovanje delavcev in ustanovitvi lastnega Okrožnega urada v Mariboru za mariborsko oblast.

8. Zahtevamo, da se nemudoma pristopi rešitvi vprašanja centralnega kolodvora in graditvi carinske kolodvorske pošte v Mariboru.

9. Protestiramo proti postopanju finančnega ministra, ki je v novem budžetu črtal postavko za ustanovitev šumarske šole v Mariboru, koja postavka je že bila vnešena v prejšnjem budžetu.

10. Z ozirom na dejstvo, da ima Maribor od 15.000 brezposelnih delavcev v Sloveniji samo ogromno število 3 tisoč, zahtevamo, da se pri razdelitvi fonda ministra za socialno politiko, določenega za podpiranje brezposelnih delavcev in namenjenega za zgradbe stanovanjskih hiš v svrhu zaposlitve delavstva, mesto Maribor v čim najvišji meri upošteva.

11. Odločno protestiramo, da se je Maribor kljub prvotni obljubi zapostavil pri dodelitvi avtomatskih telefonov in skih central, obnavljamo zahtevo, da Maribor tako centralo dobi, podpiramo pa tudi z vsa odločnostjo zahteve naših gospodarskih krogov v Mariboru po vpostavitvi druge telefonske zveze Maribora z Zagrebom in Beogradom.

12. Odločno obsojamo namero sedanje vlade, da poslabša položaj uradništva s podaljšanjem za penzijo potrebne in pa službene dobe ter da hoče podaljšati tudi nestalnost železničarjev.

13. Zahtevamo, da vlada predloži točne številke, v koliko je odtegnjene dragiinske doklade uradništva porabila za podpore poplavljenjem.

14. Z veseljem jemljemo na znanje, da je poslanski klub SDS edini v parlamentu, ki skuša s pozitivnimi in stvarnimi predlogi omogočiti delo skupščine, izrekamo zaupanje poslancema gg. dr. Pivku in dr. Žerjavu, vodstvu stranke ter njenemu šefu Svetozarju Pribečeviću.

Mariborske vesti

Maribor, 2. oktobra.

Internacionalna umetnost

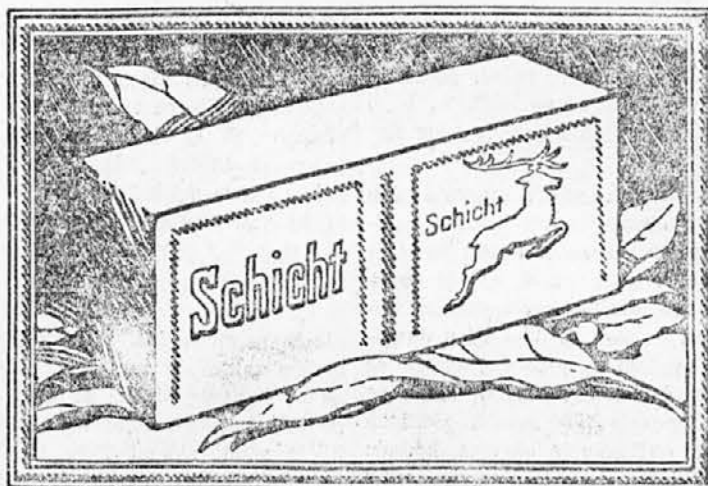
Večkrat se je že ventiliralo vprašanje, ali naj se pusti umetnosti prosta pot in svoboden razmah po celem svetu, ali pa naj ušiva vsak narod samo to, kar je izšlo iz njega. Samo par besed naj odgovorim na to. Rane, ki jih je vsekala vojna, nočejo celiti, to je res, pomisliti je pa treba, da jih niso tekali umetniki, ki se skoraj nikdar ne bričajo in ne vmešavajo v politiko in so v in vojski ravno toliko trpeli ko vsi drugi, ali pa še celo več, ker se jih je istovetilo s sovražno vlado in delalo odgovorne za grehe, ki jih niso nikdar zakrivali. Če se že hoče vplivati na inozemstvo in tuje vlade, naj se vpliva na trgovino; tam in samo tam so občutljivi, sportu in umetnosti pa naj bo povsod dana možnost, da se pokažeta. Tržaški kvartet je med Poljaki mnogo bolj poznan kot med nami, ki živimo v njih neposredni bližini. »Varšavski kurir« namreč piše, da je bila njihova produkcija v Varšavi fenomen, kakor se ga malokdaj najde. Zvok tržaškega koncerta je nekaj, o čem se dozdeva, da prekaša splohi glas vsakega instrumenta na lok in je vtelesenje čudovito plemenite, rekel bi skoraj, nadzemljiske muzike itd.

Tako in slično se glasijo vse kritike o neverjetno krasni igri tega kvarteta, ki si jih je pridobil po vseh kontinentih, državah in največjih mestih. Iz celega sveta objavljamo sodbo o teh mojstrih, da opozorijo občinstvo na to muzikalično izrednost. Kaj naj

Možno je, da so nekatera mila dobra
Boljše, kakor Schicht-ovo, ni niti eno.
Najboljše je edino

Schichtovo milo

znamka „JELEN“.

Kupujte le najboljše milo! Pri uporabi se izkaže, da je najcenejše.

Bodite previdni, ako Vam ponujajo druga mila kot „ravno tako dobra, kakor Schicht-ovo“.

Za najboljšo kakovost jamčita le

ime **SCHICHT** in znamka „JELEN“.

še napišem? Mislim, da bo najboljši nasvet, ki ga morem dati našemu občinstvu ta: Vsak naj gre 5. novembra sam h koncertu in se sam prepričaj.

Stanje škrlatice v Mariboru

Glasom statistike za prvih deset mesecev l. 1925. je obolelo 176.691 oseb na škrlatici v celi Evropi in sicer v Nemčiji 39.069, na Angleškem 83.766, Holandskem 10.468, na Poljskem 20.380, v Jugoslaviji samo 7.882, v Italiji 12.260, v Franciji 6.418, na Švedskem 9.897, Ogrskem 6.008, na Bolgarskem 2.413 in Čehoslovaškem 9.426 slučajev. V Rusiji je znašalo število 118.704 in to tekom 8 mesecev istega leta.

Iz statistike je razvidno, da o epidemiji škrlatice v naši državi, ne more biti resnega govora in je število obolenih malo v razmerju z drugimi državami. Pred vsem je čudno veliko število bolnikov v Nemčiji, na Holandskem in v Angliji, kjer so higijenske razmere neprimeroma boljše kot pri nas. Genij škrlatice je pač še danes tak, da mu ne moremo priti zlahka do živega, tudi ne z najmodernejšimi sredstvi za pobijanje infekcijskih bolezni. Naravnost čudno je veliko število obolenih v Angliji, ki nam je vsem vzor za delovanje na polju higijene! Zato je pričakovati, da bi tudi epidemijolog svetovnega slovesa ne mogel delati čudežev v Mariboru, zlasti ne v očigled raznih nepravil, ki tlačijo naše mesto.

V izolirnico mariborske splošne bolnice je bilo sprejetih 398 slučajev s škrlatinko tekom zadnjih pet let, vendar je bilo od teh le 233 iz mesta Maribora in ostalih 165 iz okolice mesta. Ze to veliko število okoličinov priča, kako potrebno je najožje delovanje mesta Maribora in okoliških občin, Krčevina, Studenci, Pobrežje, Tezno itd. na polju pobijanja infekcijskih bolezni. Zelo oportuno bi bilo, zlasti za današnjo dobo, da bi morda mesto Maribor povabilo vse te občine k skupni kolaboraciji in združitvi epidemičnega postopanja v rokah mestnega fizikata, posebno pa naj bi se vzelo v pretres razširjenje tukajšnje izolirnice, ki je bila zgrajena pred 26 leti in ne odgovarja več velikemu številu prebivalstva in zahtevam moderne higijene. S tem bi bil storjen važen korak v pobijanju infekcijskih bolezni v tukajšnjih krajih.

Doc. dr. Matko.

m Z velikega županstva. Veliki župan dr. Pirkmajer se je vrnil in zopet sprejema stranke.

m Partijski dan SDS v Mariboru. V smislu sklepa glavnega odbora SDS bi se imel dne 5. decembra vršiti po celi državi partijski dan SDS z raznimi prireditvami (shodi, zabavnimi prireditvami,

predavanji itd.). Ker so v naših krajih na ta dan razne Miklavževe prireditve, bodo mariborske strankine organizacije priredile v Mariboru skupno zabavno prireditev dne 8. decembra popoldne v Narodnem domu. Opozorjamo na to, že danes vsa druga društva v Mariboru, da ne bo zopet nepotrebne konkurence.

Sport

Oster boj za hazena prvenstvo Slovenije

Časten poraz ISSK. Maribora
SK. Ilirija prvak Slovenije
ISSK. Maribor — SK. Ilirija
6 : 7 (1 : 3)

V nedeljo popoldan je prvak mariborske oblasti — družina ISSK Maribora — odigrala s finalistom ljubljanske oblasti tekmo za prvenstvo Slovenije. ISSK Maribor je nastopil v isti postavi kakor proti »Muri« in je prav častno reprezentir. sport mariborske oblasti pred številno ljubljansko publiko, ki je z velikim interesom sledila poteku boja za prvenstvo.

V prvem polčasu je igra »Ilirije«, še bolj pa igra »Maribora« presenetila. V kolikor je obramba ISSK Maribora požrtvovalneje zavračala ostre napade nasprotnic, toliko manj ofenzivno se je udeleževal napad, ki razn enega soloprodora levega krila sploh ni prišel pod vrata »Ilirije«. Predvedel je igro začetnic, kar je pripisati splošni depri-miranosti, radi dveh petmetrov, ki jih je v prvih petih minutah diktiral proti družini ISSK Maribora zagrebški sodnik.

Napad »Ilirije« je v prvem polčasu ostro oblegel vrata ISSK Maribora, a je vspricho požrtvovalnosti obrambe dosegel le šibek rezultat, predvsem, ako upoštevamo indisponiranost mariborskega napada. Z večjim uspehom se je udeleževala »Ilirijanska« obramba, ki je predvedla vzorno defenzivno igro.

Drugi polčas je nudil popolnoma drugačno sliko. »Ilirija« je dosegla zaporedoma dva gola (5 : 1 za »Ilirijo«), ki sta padla iz vzorne kombinacije. »Maribor« se je nekoliko vživel in napad podprl od obrambe se je pričel uveljavljati pred vrati nasprotnic. Sredi drugega polčasa doseže desno krilo drugi gol, nakar je prevzel »Maribor« inicijativo in predvedel brezhibno kombinacijsko igro, ter dosegel zaporedoma v kratkih presledkih še dva gola (4 : 5 za »Ilirijo«). Nato zabije »Ilirija« šesti gol iz prestopa, a ga sodnik prizna. Tempo, ki ga je diktiral »Maribor« in igra, ki jo je predvedel proti

m Nova stanovanja, ki jih bo oddalo sodišče prve stopnje: 1. Limbuš štev. 8, pritličje, 1 soba, kuhinja in pritikline od stranke Ignacija Hleb. 2. Studenci, Aleksandrova cesta št. 23, 1 soba, kuhinja in pritikline od stranke Ivana Fesl. 3. Studenci, Na obrežju št. 76, 2 sobi, kuhinja in pritikline od stranke Franca Jug. 4. Krčevina št. 69, Lovski dom, 1 soba brez peči in kuhinja brez štedilnika od stranke Terezije Stros. 5. Zg. Polskava št. 32, 3 sobe, kuhinja in pritikline od stranke Dr. Ljudevita Sinkovič. 6. Miklošičeva ul. št. 2 III., 2 sobi, kuhinja in pritikline od stranke dr. Kristof Casafura. — Prošnje je vložiti najkasneje do četrтка 20. novembra 1926.

m Volk v ovčji koži. V soboto okrog pol 2. ure ponoči se je pripeljala v Maribor neka učiteljica, a je iz obzirnosti do gospodinje hotela ostati na kolodvoru. Približal se ji je neki moški in jo povabil, naj gre z njim, češ da ve za udoben in jako cenen hotel. Ivanka mu je zaupala in mu sledila po Meljski cesti v neko stransko ulico. Uljudni spremljevalec, ki je nosil njen kovčeg, jo je nenadoma zagrabil za vrat in jo hotel posiliti. Ko je jela vpiti na pomoč, jo je izpustil, pograbil kovčeg in zbežal neznanu kam.

m Poizkus samomora. Včeraj je hotela skočiti z ostankov starega mostu v Dravo 22letna Karolina P., a sta jo zadržala dva vojaka. Vzrok je baje ljubosumnost.

o Telovadba moške sokolske dece od 1. (od 6. do 10. leta) se vrši vsak torek od pol 16. do 17. ure (od pol 4. do 5. ure) v telovadnici na Zrinjskem trgu. — Vaiditelj.

m Tatvina kokoši. V Langusovi ul. je bilo preteklo noč pokradenih več-kokoši.

m Kavarna »Evropa.« Izredno pester spored, ki ga izvaja devetčlanski zbor ruskih umetnikov »Strekoza« je ponovno presenetil. Igra, glasba, toaletne in scenerija prvovrstna. Jutri popoldan od 16.—18. ure koncert. 2222

„ITO“ krema za zobe - najboljša

koncu drugega polčasa, sta navdušila publiko. Precizni kombinacijski igri in tehničnemu znanju mariborskega teama, je uspelo dve minuti pred zaključkom tekme izenačiti na 6 : 6. Nastala je ostra borba. »Ilirija« je napela vse moči in tudi »Maribor« si je prizadeval zvišati score v svojo korist. Napetost je postajala tem večja, čim bližje je prihajal konec. V zadnji minuti prosti strel pred vrati »Maribora«, ki ga »Ilirija« radi napake obrambe izkoristi, ter doseže sedmi in odločilni gol.

Sodil je gosp. Modec sicer dovelj nepristransko, vendar nekoliko na škodo »Maribora«.

Mlada družina ISSK Maribora, ki je zastopala sport mariborske oblasti, je kljub vožnji, kljub tujemu terenu in sodniku, izšla iz boja nadvse častno poražena, kajti kakor je bil slučaj, da je »Ilirija« dosegla sedmi gol, tako bi bil lahko slučaj tudi obratno nanesel. Priznati pa moramo tudi to, da je »Ilirija« igrala vso igro, dočim je »Maribor« v resnici igral le drugo polovico drugega polčasa. Glavni vzrok poraza je iskati v podcenjevanju samega sebe in v premalo samozavestnem nastopanju.

Reprezentantu mariborske oblasti — družini ISSK »Maribora« častitamo in ji želimo še mnogo uspehov.

ISSK. Maribor v Beljaku

V nedeljo, dne 31. oktobra je igral »Maribor« prvo tekmo v inozemstvu in sicer v Beljaku s tamošnjim Sportklubom. Po dolgi vožnji je moštvo nastopilo zelo izmučeno in vsled tega ni doseglo tekega rezultata, kot se je pričakovalo. Beljačani niso tehnično dorasli »Mariboru«, so pa izredno hitro in fizično močno moštvo, ki ne štedi nasprotnika. Rezultat 6 : 3 (4 : 2) praviloma ne odgovarja znanju obeh moštev, ker bi »Maribor« z malo sreče lahko igral vsaj neodločno.

Beljaški sportniki so mariborskim kolegom priredili zelo lep prijateljski

Držite se stare navade

in uporabljajte še nadalje davno preizkušeni

Pravi Franckov kavni pridatek.

Ta pocenjuje kavo, jo krepča in ji daje dober okus.
Tudi k žitu spada neobhodno Pravi Franck.

sprejem ter so Mariborčani odnesli prav ugodne utise iz lepega Beljaka.

SD. Rapid — TSK. Merkur 7 : 3 (6 : 0)

V nedeljo so bila zaključena prvenstvena tekmovanja v mariborski oblasti. »Rapid« je porazil »Merkurja« in si priložil drugo mesto, dočim je bil »Merkur« potisnjen na tretje. Visok score, ki ga je »Rapid« dosegel v prvem polčasu, ni plod kombinacijske igre ali premoči, temveč so vzrok napake, storjene s strani obrambe »Merkurja«. V drugem polčasu je »Merkur« prevzel inicijativo in resno ogrožal »Rapidova« vrata, ter dosegel tri goale. Sodnik J. Radolich je izključil dva igralca »Rapida«. Tekma ni nudila tega, kar se je v splošnem pričakovalo.

ISSK. Maribor rez. — Djačka momčad 1 : 3 (1 : 1)

V nedeljo so »nepremagljivi« med rezervami nastopili v kombinirani postavi z juniorji in bili poraženi s (3 : 1). Vzrok poraza pa tiči v slabi obrambi, ki je nasprotnika podcenjevala. Najboljši je bil vratar Kovačič, ki je od dvainpetdesetih strel na vrata, spustil samo tri. Djačka momčad je predvedla presenetljivo lepo in tehnično dovelj dovršeno igro ter zaslužno zmagala nad nasprotnikom.

Nemčija : Holandska 3 : 2 (2 : 1).

V nedeljo se je vršila v Amsterdamu tekma med Nemčijo in Holandsko. Nemška reprezentanca je zmagala zaslužno. Gledalcev 30.000.

: Lešnik Valentin znani sportnik, levo krilo SD Rapida, se je včeraj poročil v Stolnj cerkvi z gospodično Terezijo Sopanetz.

Kino

APOLO KINO

Od torka 2. do četrta 4. novembra t. l. ERSTER RALSTON: »MISS AMERIKA«. — Ameriška venera. Silajna filmska igra z resnično najlepšo američanko FAY LANPHIER v glavni vlogi. Lepotna konkurenca ženskih teles za naslov »Miss Amerika«. — Izven filma: »Virtuos na ustnih harmonikah«, salonski umetnik gospod Hugo Fiedler bo zabaval posetnike kina skozi petnajst minut s svojo umetnostjo. Navdušenje zagotovljeno! — Doplačilo za umetniško vlogo 2 Din.

GRAJSKI KINO

Od ponedeljka 1. do srede 3. novembra 1926 »ON LJUBI ŽENE«. — Velikanska veseloigra v 6. dejanjih s HAROLD LLOYDOM v glavni vlogi. Kako ljubi, kako osvaja žene »On«? Velikanski smeh silna zabava. Najboljši Harold Lloyd-film tega leta. Letos zadnji njegov film! Ne zamudite si ga ogledati!

KINO »DIANA« STUDENCI

Od sobote 30. oktobra do vključno torka 2. novembra 1926 »RIM — TIN — TIN, ZMA-GOVALEC SMRTI«. — Drama iz zemlje večnega snega in leda v 6. činih.

Zastopnika iščemo za takoj 1500 fr. na mesec, zelo dobre kupčije Pisati na: Società Liprinia v Montesarchio (Italia). 2306

Kompletno ofic. sedlo ženska obleka in čevlji na prodaj. Naslov v upravi 2310

Gospodje se strajmojo na hrano in stanovanje. Slovenska ul. 16. Hvale. 2309

Različno pohištvo ceneno na prodaj. Aleksandrova 2324
posta 28/1. 2311

Za bodočo zimsko sezono kakor tudi za miklavževa darila

se radi pomanjkanja prostorov sledeče stvari prodajajo

s 25 % popustom:

domači čevlji za gospode, dame in otroke v voln in usnju, samovoznice, pipe, doze za tobak in svačice (cigarete), ustnike, pisemski papir kakor tudi igrače denarnice za gospode in dame, damske ročne torbice

Josip Mlinarič, Maribor
Glavni trg 17.

Stanovanjski problem v Mariboru

Zahteve hišnih posestnikov.

Tukajšnje društvo hišnih posestnikov je poslalo mestni občini dve vlogi. V obeh se bavi z davki, ki po mnenju hišnih posestnikov najbolj ovirajo stavbeno gibanje. Radi splošne zanimivosti, posnamemo iz vlog sledeče:

Radi pospeševanja novih stanovanjskih stavb in da se čimprej odstrani stanovanjska beda, smo prosili že z našim pismom št. 14/26 z dne 2. marca 1926, naj bi se oprostile vse nove stavbe, prestavbe in dostavbe državnih davkov. Z današnjim dopolnjenjem našo prošnjo in prosimo, da bi se oprostitev dovolila za vse stavbe, ki so se izvršile od 1. januarja 1924 sem in sicer za državne davke, občinske in okrajne doklade za najmanj 25 let, za gostaščino, vodarino in kanalske pristojbine pa naj bi se dovolilo po možnosti še za dobo 6 let.

Potrebno bi bilo, da bi prevzele država, mestna občina in okrajno zastopstvo za posojila na hiše do 75 odst. (ne, kakor doslej, samo 50 odst.) cenilnega zneska, kot je to v drugih državah. Ako bi se to zgodilo in bi se dajala posojila po 6 odst., bi bila na ta način stanovanjska beda odstranjena, ker se vsi sloji zanimajo, da se stanovanjska kriza čimprej odpravi.

Umestno bi bilo, da bi občina in okrajno zastopstvo v svojem delokrogu pobirali doklade, ker bi došli na ta način preje do svojega denarja, kakor doslej.

Prosimo še tudi, naj bi zastavila občina ves svoj vpliv za znižanje državnih davkov, ki so dosegli tako višino, da preti hišni in zemljiški posesti, obrti, industriji in trgovini popoln gospodarski polom. Naj bi se čimprej sprejel zakon o izenačenju davkov in sicer že v sedanjem skupščinskem zasedanju.

Ako se ne bi znižali davki in raznovrstne doklade, se je bati velikega nezadovoljstva vseh slojev.

Iz drugega dopisa pa posnamemo:

Kakor slišimo, se vrši pravkar posveto-vanje o proračunu za leto 1927. in je tudi že davčni urad zahteval od mestne občine, da mu naznani višino gostaščine, vodarine in kanalskih pristojbin. Za dosedanje upravno dobo se je računalo na podlagi najemnine iz leta 1923. in 1924. ter se je vzela za osnovo vsota okoli 7.75 milijonov Din in sicer: 20 % gostaščine, 12 % vodarine, 5 odst. kanalske pristojbine, skupaj torej 37 %. Za novo upravno dobo 1927 in 1928 se bodo vpoštevale najemnine iz leta 1925. in 1926. z davčno osnovo okoli 18 milijonov Din. Ker je mestna občina izhajala z dosedanje davčno vsoto v znesku 7.75 milijonov dinarjev (37 %), bi zadostovalo, ako bi se namesto dosedanjih 37 %, z ozirom na dejstvo, ker so se najemnine z 2, 3 in 3 in polkrat povišale, računalo le 15 %, kar bi bilo tudi v sorazmerju s staro in z novo najemnino. Ako bi se računalo 20 %, bi bilo to novo obremenjenje ne samo hišnih posestnikov, temveč tudi na jemnikov najmanj za 900 tisoč Din. Občinske doklade so se zaračunavale na podlagi stare najemnine v višini 40 % in prav tako bi se morale sedaj z ozirom na novo povišano najemnino sorazmerno znižati na 16 %.

Okrajne doklade pa so se računale v višini 60 % in bi se tudi morale znižati na 27 odst.

Ker pa se mora mestna občina za popravila svojih cest sama pobrigati, bi bilo umestno, da bi občina posredovala pri kompetentnih činiteljih, da se sploh ne bi računale okrajne doklade, kakor je to v Ljubljani, kjer ne poznajo okrajnih doklad.

Radi odstotkov za gostaščino itd., za katere predlagamo 15 %, prosimo, naj bi vzela občina v svojo režijo tudi izvažanje gresnic in smeti iz hiš. Pristali bi na to, da bi občina zahtevala zanj še nadaljnih 5 %, tako, da bi dobivala občina za gostaščino, vodarino in kanalske pristojbine ter za izvoz fekalij in smeti skupaj 20 %. Tudi v Ljubljani imajo 20 %, pri čem je všteti tudi izvoz fekalij in smeti.

Pri tem si usojamo pripomniti, da se je že oglašil neki kontrahent, ki bi bil z nekaterimi drugimi kontrahenti prevzel proti primernemu plačilu omenjeno izvažanje.

Po našem mnenju bi imela občina dober dobiček s tem, da bi izkoriščala oziroma prodajala gresnico in smeti kot kompost (gnoj, mešanec), za kar bi bilo gotovo veliko odjemalcev na strani poljedelcev, ki ta gnoj zelo čislajo. Občina bi morala določiti kak prostor, kamor bi se odvažalo. Po nekaj mesecih bi bil ta gnoj mešanec že rabljiv. Hišni posestniki predlagajo, da občina že radi tega prevzame odvažanje iz hiš, ker naše smetišnice niso samo smetišnice, ampak prostori, kamor mečejo stranke najrazličnejšo nesnago. Na ta način se redijo podgane, miši, ves mrčes in bakterije, kar škoduje zdravju mestnega prebivalstva.

Naše krasno mesto Maribor je znano širom inozemstva kot zdravo mesto. Tujci imenujejo naš Maribor »Tirolski Meran«. Kakor pa kažejo mestna zdravstvena poročila, se pojavljajo zlasti v zadnjih časih v mestu nalezljive bolezni v tako velikem obsegu, da so celo naši zdravniki mnenja, da je ogroženo zdravje mestnega prebivalstva.

Drugod gradi država stanovanja!

Londonški listi beležijo: Ministrstvo zdravja je izdalo zakon, ki pravi, da se je v Angliji tekom zadnjega leta, torej do oktobra meseca, zgradilo 195.895 hiš. Od teh je 131.895 zgrajenih z vladno podporo. V povojnem času je bilo v Angliji zgrajenih 735 tisoč hiš; v zadnjih dveh letih 355 tisoč, torej več kakor polovico. Ministrstvo zdravja računa, da se bo v prihodnjem letu zgradilo čez 200 tisoč novih stavb, kajti samo v septembru je bilo zgrajenih z vladno podporo 15 tisoč hiš. Zdravstveni urad je nadalje ugotovil, da se mora letno zgraditi najmanj 75 tisoč novih hiš, da se zadosti potrebi narastanja prebivalstva. 30 tisoč stavb pa se bo

moralo zgraditi v nadomestilo starih neuporabnih hiš. Glavna skrb zdravstvenega urada je v tem, da gradi delavstvu cenena, prostorna in zdrava stanovanja. V Birminghamu so minuli teden konstruirali nov tip delavske stanovanjske hiše, ki omogoča od-dajo enega stanovanja z dvema spalnicama za ceno 9 šilingov in 6 penicijev na teden. V Coventryu pa so baje sestavili tip še cenejše stanovanjske hiše.

Budimpeštanska lepa Vida

Budimpeštanska družba mnogo govori o dogodku, ki nas nekoliko spominja naše narodne pesmi o lepi Vidi. Seveda je motiv docela moderniziran.

Pri St. Moritzu v Švici, se je odlična budimpeštanska dvojica — mož je bogat podjetnik — seznanila z nekim elegantnim tujcem, ki se je predstavil kot veliki knez Ciril Gabriel Aleksijejevič. Ali je veliki knez ali ni, seveda ni doganjan. Ali budimpeštanska dama se je hudo zaljubila v mladega ruskega pustoloveca, njen mož pa je bil — kakor vsi zakonski možje v takih primerih — gluh in slep. »Veliki knez« je spremljal zakonsko dvojico na Riviero in drugod in so si postali jako zaupni prijatelji. Madžarskemu bogatažu je celo laskala tovarišija z ruskim »velikim knezom«.

Ko se je zakonski par vrnil v Budimpešto, je ženi nenadoma zbolela mati na Dunaju. Iz čiste ljubezni do matere se je večkrat peljala na Dunaj. Ko je v soboto zopet odšla, je mož telefonično vprašal svojo tačco na Dunaju, je-li hčerka res pri nji. Na svoje veliko presenečenje je izvedel, da hčerke že dolgo časa ni bilo pri materi, ki sploh ni bolna.

Še istega dne pa se je hčerka res pojavila. Pustila je pri materi na moža naslovljeno pismo, ki v njem sporoča, da odhaja z velikim knezom v Južno Ameriko. Kakor hitro je prevarjeni soprog izvedel za vsebino pisma, je malo prebrskal svojo blagajno in doživel še večje presenečenje: ubegla žena je porabila vse dragocenosti, ker najbrže njen dični zapeljivec nima razen kneževskega naslova in elegantne postave nič drugega. In utegne se zgoditi, da bo ostala samo postava, veliko kneževstvo pa se bo razblinilo v nič ...

Ogolufani soprog je obvestil oblasti širom Evrope, da ugrabljenega ženo ujamejo. In tako se bo lepa Vida vrnila bodisi v spremstvu stražnika bodisi te-daj, ko bo doživela zadnje razočaranje ...

m Kupujte knjige o Koroški! Pisarna Jugoslovenske Matice v Mariboru ima v zalogi knjige »Na Koroško« (cena 16 dinarjev) in »Koliko je Slovencev na Koroškem« (cena 7 Din), ki se dobe vsak dan ob uradnih urah od 17. do 19. ure v Slovenski ulici št. 2., prvo nadstropje.

!! Pozor pred nakupom kolesa !!

Originalna kakor specialna kolesa najznamenitejše znamke

WAFFENRAD

1 leto garancije

754

Na odplačila

Zastopstvo in zaloga Steyr-Werke A.-G.:

Divjak & Gustinčič, Maribor
Glavni trg 17 Tattenbachova ulica 14